

AANVULLEND VLEERMUISONDERZOEK

Paar- en winterverblijfplaatsen

Wet natuurbescherming, soortenbescherming

Herontwikkeling winkels met woonruimte
Raadhuisstraat 15, 17 en 19 in Alphen

Heidebloemstraat 15
Postbus 64
5480 AB Schijndel
T 073 594 10 11
F 073 594 11 20
info@deroever.nl
www.deroever.nl

NL97 RABO 0122 6903 11
NL21 INGB 0001 0833 26
Advies- en ingenieursbureau
J.G. de Roever B.V.
KvK 16068733
BTW NL 8015.63.136.B.01



Opdrachtgever: De Bunte Vastgoed Zuid B.V.
Contactpersoon: de heer J. Pekaar

Documentnummer: 20181120
Datum: 6 november 2018

Opdrachtnemer: De Roever Omgevingsadvies
Auteur: mevrouw N. Schuurmans MSc
Projectleider: de heer C. den Hertog

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1. Leeswijzer	3
2. ONDERZOEKSLOCATIE	4
2.1. Beschrijving onderzoekslocatie	4
2.2. Geplande ingreep	4
3. ONDERZOEKSMETHODE	7
3.1. Vleermuisonderzoek	7
4. RESULTATEN	8
4.1. Vleermuisonderzoek	8
5. CONCLUSIE EN AANBEVELING	13
BIJLAGE I. Geraadpleegde Literatuur	14
BIJLAGE II. Screenshots BatExplorer	15

Disclaimer:

De Roever Omgevingsadvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van De Roever Omgevingsadvies; opdrachtgever vrijwaart De Roever Omgevingsadvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijk toestemming van de opdrachtgever en De Roever Omgevingsadvies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

1. INLEIDING

Aan de Raadhuisstraat 15, 17 en 19 in Alphen bevindt zich een voormalig winkelpand met bovenverdieping. Het voornemen is om de bestaande bebouwing te amoveren en ter plaatse nieuwbouw te realiseren met winkelruimtes en appartementen. Om de voorgenomen plannen uit te kunnen voeren is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen geen aanwezige beschermde plant- of diersoorten en groei- of verblijfplaatsen aantasten. In augustus 2018 is een quickscan uitgevoerd waaruit naar voren is gekomen dat de aanwezige bebouwing geschikt is voor vleermuizen. Alle in Nederland levende vleermuizen zijn beschermd door de Wnb, onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn). Hieruit volgend is dan ook in de periode augustus 2018 – september 2018 aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen.

Het uitgevoerde onderzoek bestond uit twee veldbezoeken. Voorliggende rapportage betreft een overzicht met de resultaten van het vleermuisonderzoek en een aanbeveling voor vervolgstappen.

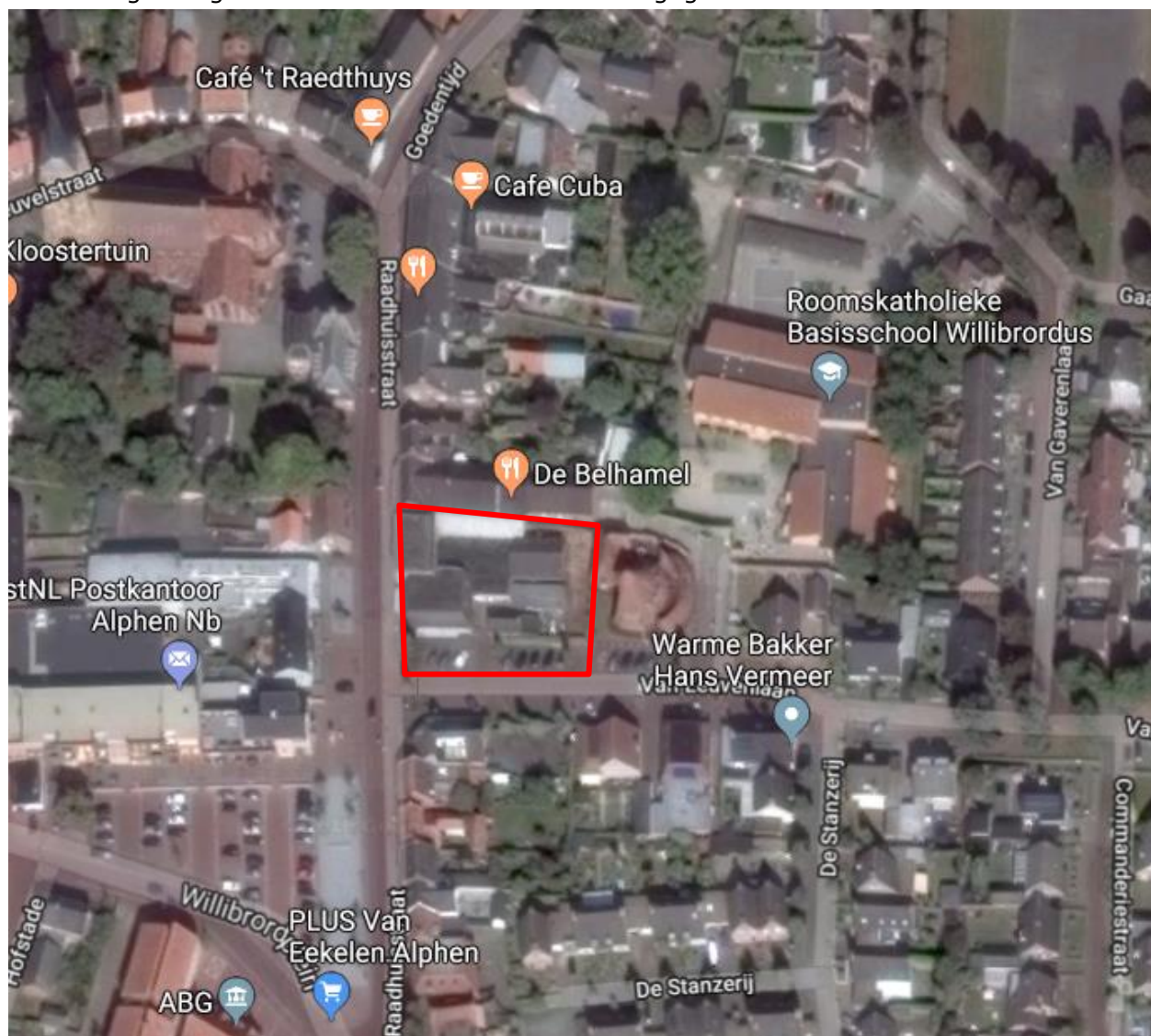
1.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt omschreven hoe de onderzoekslocatie eruit ziet, hoe deze momenteel gebruikt wordt en wat de eigenaar van plan is in het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 3 bespreekt de onderzoeksmethodiek. Hoofdstuk 4 geeft de resultaten weer en in hoofdstuk 5 wordt afgesloten met de conclusie en aanbevelingen.

2. ONDERZOEKSLOCATIE

2.1. Beschrijving onderzoekslocatie

Het plangebied is gelegen aan de Raadhuisstraat 15, 17 en 19 in Alphen, gemeente Alphen-Chaam in de provincie Noord-Brabant. Het plangebied bestaat uit verharding en bebouwing. In figuur 1 is de onderzoekslocatie weergegeven.



Figuur 1 Satellietbeeld van de huidige situatie. Het plangebied is roodomlijnd.

2.2. Geplande ingreep

Aan de Raadhuisstraat 15, 17 en 19 in Alphen bevindt zich een voormalig winkelpand met bovenverdieping. Daarnaast zijn achter het winkelpand enkele kleine schuurtjes aanwezig die dienden voor opslag van materialen. Deze schuurtjes en het voormalig

winkelpand met bovenwoning zijn in redelijke tot goede staat van onderhoud. Het voornemen is om de bestaande bebouwing te amoveren en ter plaatse nieuwbouw te realiseren met op de begane grond twee winkelruimtes en twee appartementen, op de eerste verdieping vier appartementen en op de tweede verdieping ook vier appartementen.



Figuur 2 Impressie van voorgenomen situatie

De voormalige winkel met bovenwoning heeft in het bestemmingsplan 'Kom Alphen' de bestemming 'Centrum'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 23 november 2011 door de gemeente Alphen-Chaam. Op het perceel zijn momenteel enkele bebouwingen aanwezig, waaronder het bestaande winkelpand met bovenwoning en enkele bijgebouwen/bergingsschuurtjes. Om het pand te amoveren en nieuwbouw te realiseren met winkelruimtes en appartementen is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.



Figuur 3 Vigerend bestemmingsplan

3. ONDERZOEKSMETHODE

3.1. Vleermuisonderzoek

Het aanvullend vleermuisonderzoek richt zich op de gebruiksfunctie van vleermuizen in het plangebied. Er wordt gekeken of er paar- of winterverblijfplaatsen in- en rondom het plangebied aanwezig zijn. Tevens wordt er gekeken naar de soortsamenvatting en aantallen van de voorkomende vleermuizen in het gebied.

De onderzoekslocatie is door mevrouw N. Schuurmans MSc onderzocht tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden. In totaal zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. De methodiek van het inventariseren is bepaald aan de hand van de soort specifieke kennisdocumenten van BIJ12 en het Protocol Vleermuisinventarisaties (maart 2017) door Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Gedurende het aanvullend vleermuisonderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen zijn twee veldbezoeken uitgevoerd aansluitend op de in augustus 2018 uitgevoerde quickscan, zie tabel 1 voor de specifieke bezoeken. Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebieden en belangrijke vliegroutes van gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden tijdens het uitvliegtijdstip van vleermuizen, respectievelijk rond zonsondergang. Tijdens het paaronderzoek is gekeken naar de balts-, paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de piek van de baltsactiviteit. Tevens is er gekeken naar belangrijke vliegroutes en/of foerageergebieden in het onderzoeksgebied. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson M500-384. De opgenomen geluiden, indien noodzakelijk, geanalyseerd met specifieke software BatExplorer, versie 2.0.4.0.

Tabel 1. Data uitgevoerde veldbezoeken vleermuisonderzoek

Datum	Tijdstip	Deelgebied	Type onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
28 augustus 2018	21:00 – 23:15 uur	Hele plangebied	Paarverblijfplaatsen Vliegroutes foerageergebieden	+/- 18°C	2 Bft	Geen bewolking
27 september 2018	20:00 – 22:15 uur	Hele plangebied	Paarverblijfplaatsen Vliegroutes foerageergebieden	+/- 16°C	2 Bft	Licht bewolkt

4. RESULTATEN

4.1. Vleermuisonderzoek

Gedurende het onderzoek zijn twee soorten vleermuizen aangetroffen. Namelijk de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Gewone dwergvleermuis – Pipistrellus pipistrellus

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland. De kleine bruin gekleurde vleermuis is een flexibele soort die zowel in gesloten als open landschappen, van stadscentra tot op het platteland voorkomt. De soort is een echt gebouw bewonende soort waarbij hij een voorkeur heeft voor spleetvormige holten in spouwmuren, achter gevelbekleding en onder daken. In de kraam- en winterperiode kan het aantal dieren bij elkaar variëren van enkele tientallen tot tweehonderd en soms wel duizenden dieren. Foerageren doet de gewone dwergvleermuis langs lijnvormige structuren van de opgaande vegetatie, langs bosranden, de bebouwing, bij water maar daarnaast ook vaak in tuinen en rond straatlantaarns.

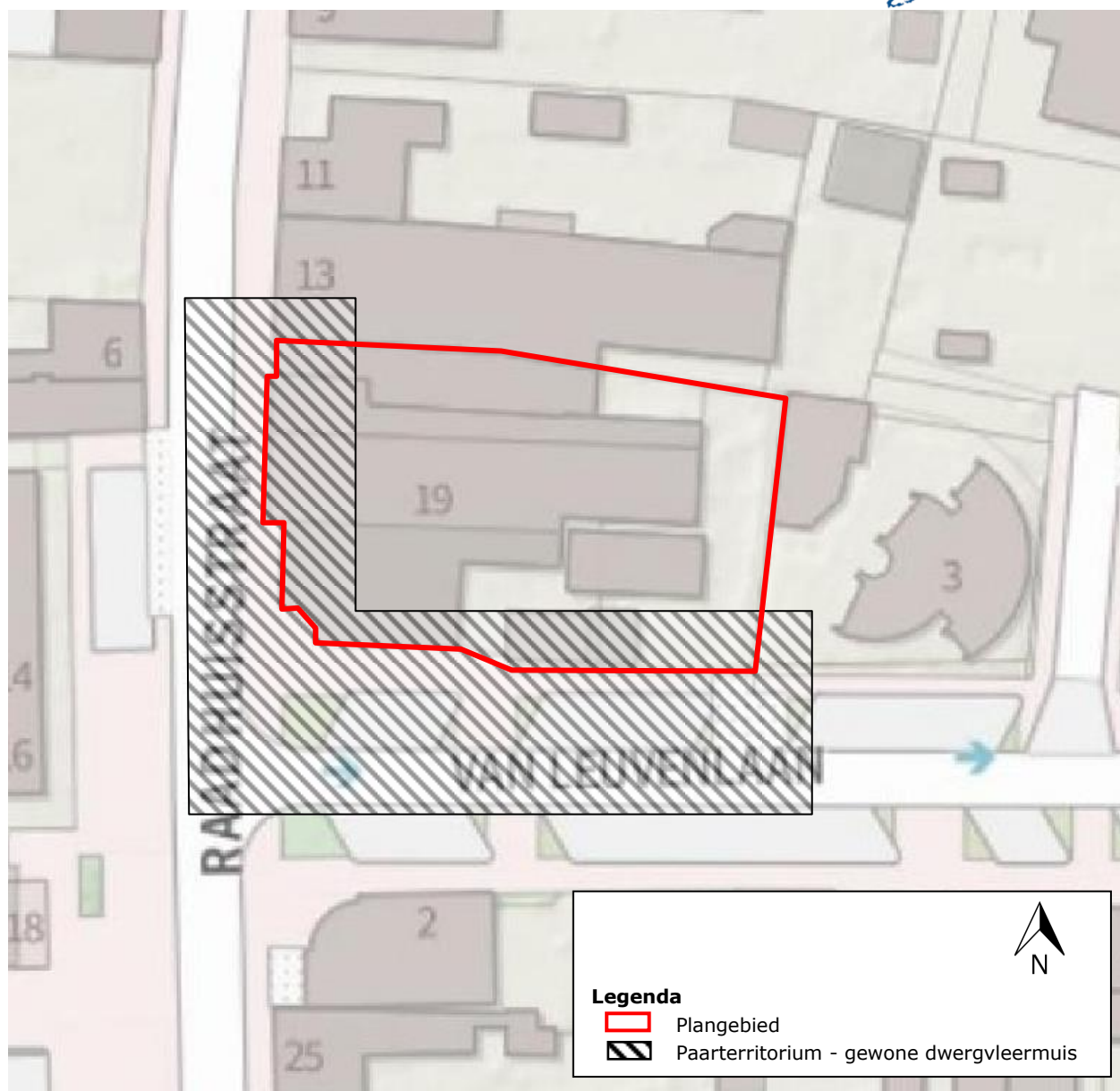
Tijdens de veldbezoeken is de gewone dwergvleermuis het meest in- en rond de onderzoekslocatie aangetroffen. Het gaat hierbij om circa 5 individuen per bezoek. De soort is zowel overvliegend- als foeragerend aangetroffen. Zie figuur 4 voor de soortenkaart gewone dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen

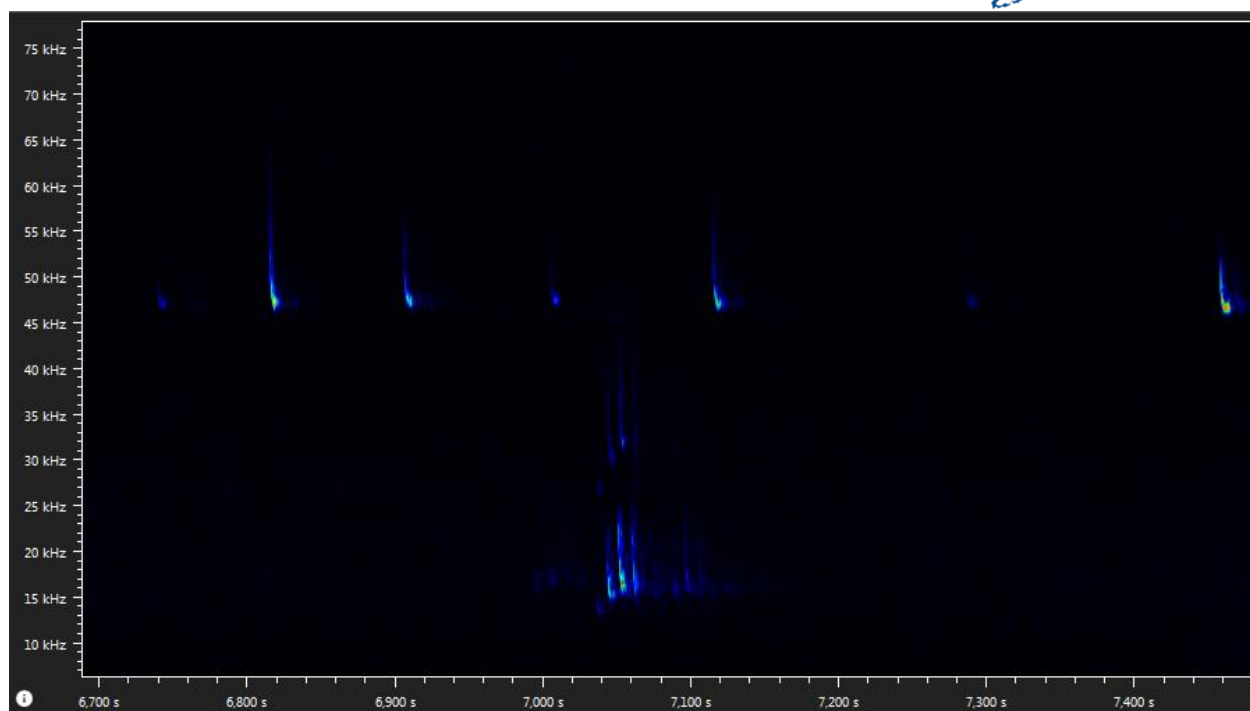
Gedurende de veldbezoeken in de paarperiode is aan de oostkant en de zuidkant van het gebouw een paarterritorium aangetroffen. De locatie van paarverblijfplaatsen binnen dit territorium is niet vastgesteld en kan daarom binnen het plangebied niet worden uitgesloten. Een winterverblijfplaats kan eveneens niet worden uitgesloten op basis van de aanwezigheid van een paarterritorium.

Foerageergebieden en vliegroutes

Gedurende de veldbezoeken worden rondom de lantaarnpalen en in de straten 5 tot 10 foeragerende dieren aangetroffen. Aangezien de dieren gedurende de hele onderzoeksperiode waarneembaar zijn kan worden aangenomen dat de dieren hier een vaste foerageerlocatie hebben. Vliegroutes van de gewone dwergvleermuis zijn niet aangetroffen.



Figuur 4 Soortenkaart gewone dwergvleermuis.



Figuur 5 Sonogram gewone dwergvleermuis

Laatvlieger – Eptesicus serotinus

De laatvlieger is een algemeen voorkomende soort in Nederland. Het is één van de grootste vleermuissoorten welke in Nederland voorkomen. Het is een echt gebouwbewonende soort, verblijfplaatsen zijn onder andere veelal te vinden achter boeiboorden, achter gevelbekleding, achter dakgoten, lood langs de schoorstenen, in spouwmuren en op zolders. Kraamverblijfplaatsen bestaan uit tien tot zestig en soms tot driehonderd vrouwtjes. De mannetjes verblijven ergens anders, soms in groepjes van zo'n 20 dieren. Het foerageren vindt plaats langs bosranden, heggen, lanen maar ook boven weilanden en langs structuurrijke randen van bebouwing, parken en waterpartijen. De soort foerageert soms in kleine groepjes van circa 20 dieren op dezelfde locatie. De afstand van de verblijfplaats tot het foerageergebied kan verschillen tussen de 4,5 en 10 kilometer.

Tijdens de veldbezoeken is de laatvlieger aangetroffen, waarbij de soort overvloedig of foerageerde. Zie figuur 6 voor de soortenkaart gewone dwergvleermuis.

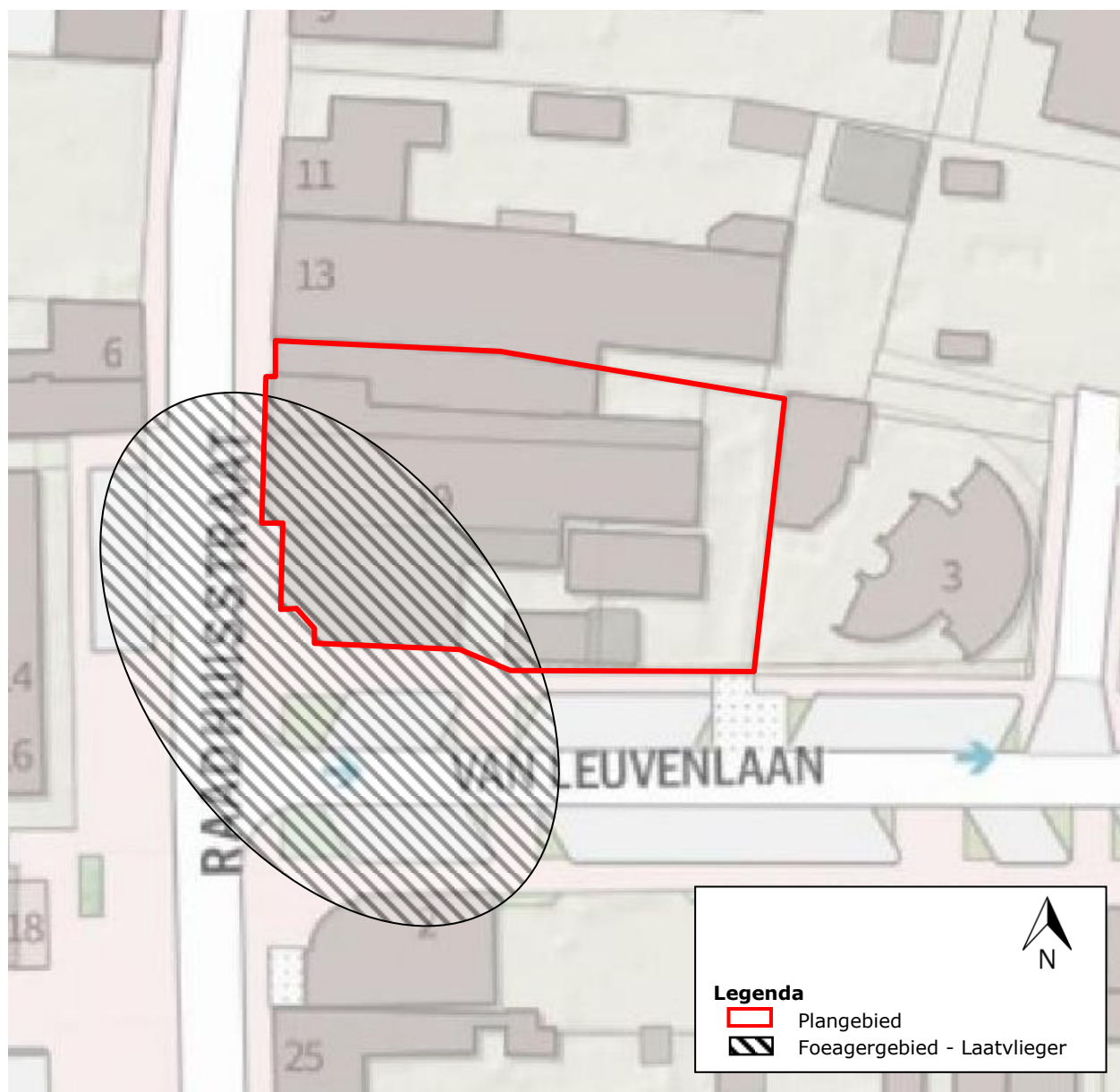
Verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op enige aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de laatvlieger.

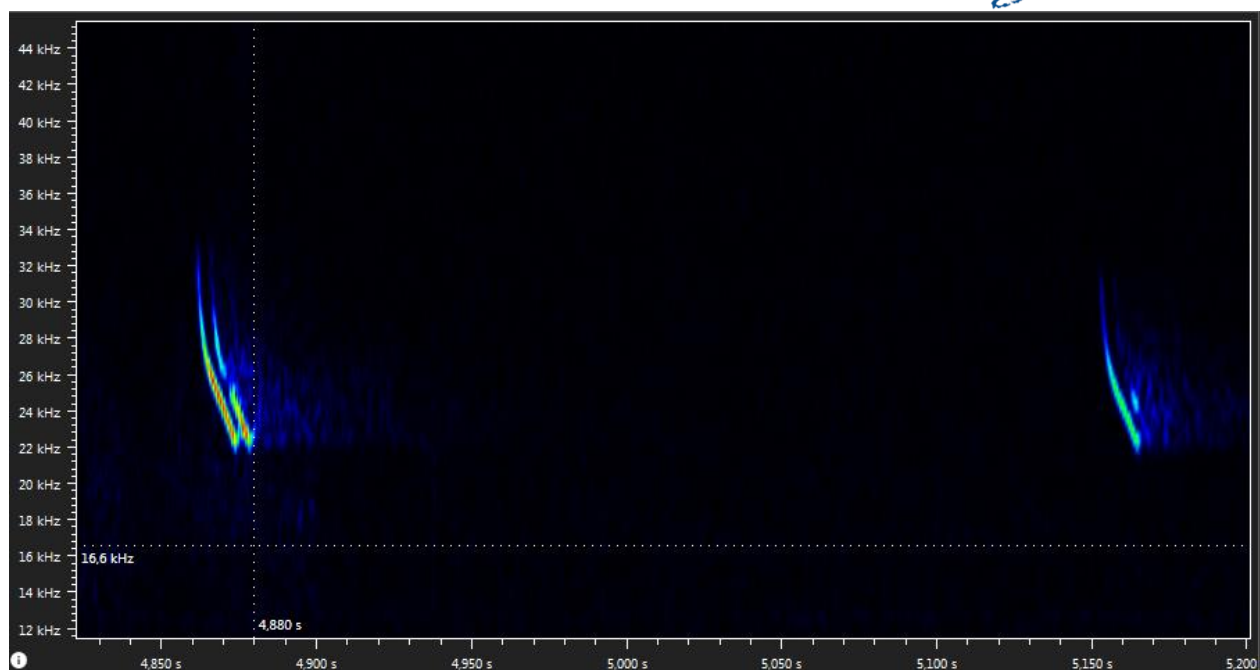
Foerageergebieden en vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode is gebleken dat de laatvlieger boven het gebouw en in de directe omgeving foerageert. Vanwege de lage aangetroffen aantallen is

het aannemelijk dat dit foerageergebied niet essentieel is. Vliegroutes van de laatvlieger zijn niet aangetroffen.



Figuur 6 Soortenkaart laatvlieger



Figuur 7 Sonogram laatvlieger

5. CONCLUSIE EN AANBEVELING

Hoewel sommige vleermuissoorten vrij algemeen voorkomen in Nederland blijven ze erg kwetsbaar. Vleermuizen zijn niet in staat om zelf een verblijfplaats te creëren. Ze zijn dan ook volledig afhankelijk van bestaande ruimtes welke zij in gebruik kunnen nemen als verblijfplaats. Daarnaast maken vleermuizen jaren achter elkaar gebruik van dezelfde foerageergebieden en vliegroutes. Landschappelijke ingrepen kunnen grote negatieve effecten op de soortgroep hebben. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn dan ook strikt beschermd in het kader van de Wnb onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn). Hierdoor zijn alle vleermuizen beschermd tegen het verstoren, vernietigen en/of doden van individuen, hun vaste rust- of verblijfplaatsen en belangrijke foerageergebieden en vliegroutes.

Het onderzoek heeft aangetoond dat er een paarterritorium van de gewone dwergvleermuis aanwezig is binnen het plangebied. Met de aanwezigheid van dit paarterritorium kan een paarverblijfplaats niet worden uitgesloten. Het paarterritorium bevindt zich aan de oost en zuidzijde van het plangebied. Bij de sloop van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Dit betekent een overtreding op de verbodsbepalingen van de Wnb. Maatregelen zullen dan ook genomen moeten worden om de effecten te minimaliseren. Daarnaast is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Wij bevelen aan om de werkzaamheden niet in de paar- en winterperiode uit te voeren (augustus – maart). Paarverblijfplaatsen kunnen namelijk ook als winterverblijfplaats dienen voor individuele vleermuizen. Daarnaast is het noodzakelijk om nog aanvullend zomer- en kraamonderzoek uit te voeren om een beeld te krijgen van de zomer- en kraamfunctie van het plangebied voor vleermuizen. Indien de verblijfplaatsen echter voor de kwetsbare paar- en winterperiode, dus in de actieve periode van de vleermuizen, ongeschikt gemaakt kunnen worden is het wel mogelijk in de periode augustus-maart werkzaamheden te verrichten.

BIJLAGE I. Geraadpleegde Literatuur

BIJ12, juli 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Korsten, E. (2012). Vleermuiskasten. Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Korsten, E., Limpens, H., Bouwman H. & Reinhold J. (2011). Vleermuisvriendelijk bouwen, Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongerd, W. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur (2017). Vleermuisprotocol 2017.

BIJLAGE II. Screenshots BatExplorer

